

Oikaisuvaatimus

Kasvun ja oppimisen lautakunta

Siltakatu 11
02070 Espoo

Hakija

[REDACTED], edustajanaan huoltaja [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Päätöksen kohde

Kasvun ja oppimisen lautakunta 17.04.2024 § 92
Asianumero 1203/12.01.02/2024

Vaatus

Kasvun ja oppimisen lautakunnan 17.4.2024 § 92 päätöstä muutetaan huomioiden perus- ja ihmisoikeudet huomiovaksi niin, että:

1. Martinkallion koulun osalta perustetaan toinen luokka. Martinkallion kouluun on hakenut lähikouluksi tänä vuonna yhteensä 46 opiskelijaa. Tiloissa toimii kouluesikoulu, joista osa lapsista on jäänyt ilman valintaa kouluun. Lapsen etujen mukaista olisi se, että lapset voisivat jatkaa kouluesikoulussa.
2. Rehtorilla on oikeus päättää lapsen edun perusteella (esimerkiksi mikäli lapsi on ollut samassa esikoulussa, joka on sijainnut samassa rakennuksessa ja tämä johtaisi yksittäisten lasten syrjivään sijoittamiseen) siitä, että kouluun otetaan enemmän opiskelijoita kuin päätöksessä määritetty määrä. Rehtorin on aina huomioitava lapsen etu koulupäätöksissä.

Perustelut

Perusopetuslain 3 a § mukaan perusopetusta suunniteltaessa, järjestettäessä ja siitä päätettäessä on ensisijaisesti huomioitava lapsen etu. Kyseessä on ihmisoikeuksista tullut velvoite, joka on säädetty laiksi.

YK:n yleissopimuksen lapsen oikeuksista (SopS 59 ja 60/1991) 3.1 artikla velvoittaa lapsen edun asettamisen ensisijalle kaikessa lasta koskevassa päätöksenteossa ja toiminnassa. Suomessa sopimus on ollut voimassa laintasoisena vuodesta 1991. Lapsen edun tarkoitus on varmistaa lapsen oikeuksien toteutuminen ja lapsen kokonaisvaltainen kehitys. Lapsen etu on **asetettava ensisijalle kaikissa lapsia** koskevissa **sosiaalihuollon**, tuomioistuinten, hallintoviranomaisten tai **lainsäädäntöelimien toimissa**.

Lapsen edun ensisijaisuus on koko perusopetuksen järjestämisen ja toteuttamisen läpileikkaava oikeusperiaate. Lapsen edun ensisijaisuus on tällä hetkellä voimassa **toiminnan järjestämistä** sekä lain tulkintaa ohjaavana yleisenä oikeusperiaatteena. Säännös ehdotetaan lisättäväksi perusopetuslakiin, ja tulevan näin vahvemmin osaksi kansallista sääntelyä. Säännös perustuu Yhdistyneiden kansakuntien lapsen oikeuksia koskevan yleissopimuksen 3 artiklaan, jonka mukaan kaikissa julkisen tai **yksityisen sosiaalihuollon**, tuomioistuinten, hallintoviranomaisten tai **lainsäädäntöelimien toimissa**, jotka koskevat lapsia, on ensisijaisesti huomioitava lapsen etu. **Lapsen etua on harkittava sekä yksittäisen lapsen, lapsiryhmän ja yleensä lasten kannalta tapaus- ja tilannekohtaisesti**. Harkinnassa tulee ottaa huomioon YK:n lapsen oikeuksien komitean lapsen oikeuksia koskevat linjaukset koskien muun muassa lapsen edun ensisijaisuutta, lapsen oikeutta leikkiin, lepoon ja vapaa-aikaan sekä lapsen oikeutta tulla kuulluksi. Lapsen edun ensisijaisuutta koskeva säännös sisältyy myös Euroopan unionin perusoikeuskirjan 24 artiklaan.

Lapsen etua on tulkittava YK:n lapsen oikeuksien komitean mukaisesti, eli se on samaan aikaan aineellisen oikeuden säännös, perustavanlaatuinen tulkintaperiaate sekä menettelysääntö. Lapsen etu on siten suoraan yksittäisessä tilanteessa sovellettava oikeus, johon voidaan tarvittaessa vedota muutoksenhaussa. Toiseksi, mikäli lain säännöstä voidaan tulkita useammalla kuin yhdellä tavalla, tulisi valita se tulkinta, **joka palvelee tehokkaimmin lapsen etua**. Ja **kolmanneksi, lapseen tai lapsiin kohdistuvia toimia tehtäessä tulee aina arvioida sen vaikutuksia lapseen ja eri lapsiryhmiin**.

Lapsen oikeuksien komitea on painottanut sitä, ettei lapsen edun voida katsoa täysimääräisesti toteutuvan, mikäli lapsi ei tule asianmukaisesti kuulluksi (CRC/C/GC/12, kohdat 70 ja 74.).

Martinkallion esikouluun hyväksyttiin 28 lasta esikouluun lukuvuodeksi 2023-2024. Esikoulun tarkoitus on rakentaa pohja tulevalle koulutielle, luoda ystävyysuhteita ja valmistaa lapsia koulupolulle. Tämä vaihe on tärkeä lapsen sosiaalisille suhteille, henkiselle hyvinvoinnille ja koulumaailmaan sopeutumiselle.

Kouluvalinnoissa on jätetty huomioimatta perusopetuslain 3 a §:n lapsen etu. Käytännössä muutama lapsi jäi ilman paikkaa Martinkallion koulussa ja heidät on täytynyt pakkosiirtää toisiin kouluihin. Tämä on ollut myös seuraavan eskariarjen vaikeuttava päätös, sillä he jäävät ulkopuolisiksi, kun taas muut voivat jatkaa.

